

*W imieniu Rządu Rzeczypospolitej polecam Panom
odnieść trumnę Juliusza Słowackiego do krypty
królewskiej, bo królom był równy.*

— Marszałek Józef Piłsudski

Wawel 26 VI 1927

Mała Ofelia w białej, powłóczystej szacie, niewinna, naznaczona szaleństwem wiodącym do samoofiarowania – to ona otwiera wystawę, przywodząc na myśl alegoryczną postać Polonii, niejednokrotnie przedstawianej w postaci leżącej na marach dziewicy w nieskalanej sukni, w aurze nadziei na zmartwychwstanie. Figura, której najbardziej reprezentatywnych przykładów dostarczają płótna Grottgera i Matejki, nieprzerwanie od XVI wieku personifikuje Polskę, wyrażając aktualną sytuację polityczną. Ofelię i Polonię nieraz zestawiano, podkreślając przecucie tragicznego, samobójczego końca. Symboliczny ton wystawy szybko zostaje jednak zakłócony pohukiwaniem nowych bałwanów, które dobrze nadają się do opisu współczesnej „polskości” — Zenek Martyniuk, podlaski Caruso, nadaje tempo narracji, zapraszając do wojerystycznej przygody w domu polskim...

Powracające fantazmaty, barbaryzacja sił politycznych, radykalizacja postaw – skłaniają do zadawania pytań o przyszłość państwa nieustannie zapatrzonego w przeszłość. Może przyczyną tego jest nieświadome kultywowanie specyficznych obrzędów i rytuałów, swoistego teatru, który niegdyś pozwolił przetrwać idei Polski przez lata pozbawionej statusu państwa? Ale dlaczego owe widziadła z przeszłości, wywoływane przez rozmaite środowiska, powracają po dzień dzisiejszy? Może społeczeństwo znów

czuje się zagrożone? Jeśli tak, to trzeba zadać pytanie, dlaczego Polska wspólnotowość tak często przybiera charakter mobilizacyjny?

Wystawa odnosi się do praktyk władzy, definiującej wybrane jednostki lub grupy społeczne jako niedopasowane do systemu, spychającej je na wygodny — dla niej, władzy — margines. Tytuł wystawy, będący parafrazą fragmentu *Wyzwolenia* Stanisława Wyspiańskiego, nawiązuje także do figury „szalonego patrioty”, kurczowo przywiązanego do idei narodowych, który za wszelką cenę dąży do urzeczywistnienia fantasmagorycznej wizji Polski, rozumianej jako „uberpaństwo”. Poprzez wystawę chcemy przyjrzeć się ponadto innym postawom, które ukazać można przez pryzmat szaleństwa pojętego jako odstępstwo od — nierzadko opresyjnych — reguł. Przyglądamy się zagadnieniu mitu i kłamstwa, mitologii dzieciństwa, kwestii „stawania się obywatelem/ką”, w końcu — *queerowemu* ujęciu obywatelskości.

Piotr Tadeusz Mosur

„Ziemia szaleńców ukochana”

Artyści i artystki:

Martyna Baranowicz
Natalia Dopkoska
Natalia Hirsz
Michał Laskowski
Mac Lewandowski

Natalia Magalska
Piotr Sz. Mańczak
Piotr T. Mosur
Krzysztof Nowicki
Patrik Różycki

„Ziemia szaleńczo ukochana”

10 kwietnia — 31 maja 2021 r.

UL

adres	ul. Św. Barbary 3 80–753 Gdańsk
telefon	660 811 584 / 667 507 629
e—mail	ul.galeria@gmail.com
instagram	@galeriaul
www	ul.gda.pl